

Traumschleife 13: Wolfsweg (Merzig).

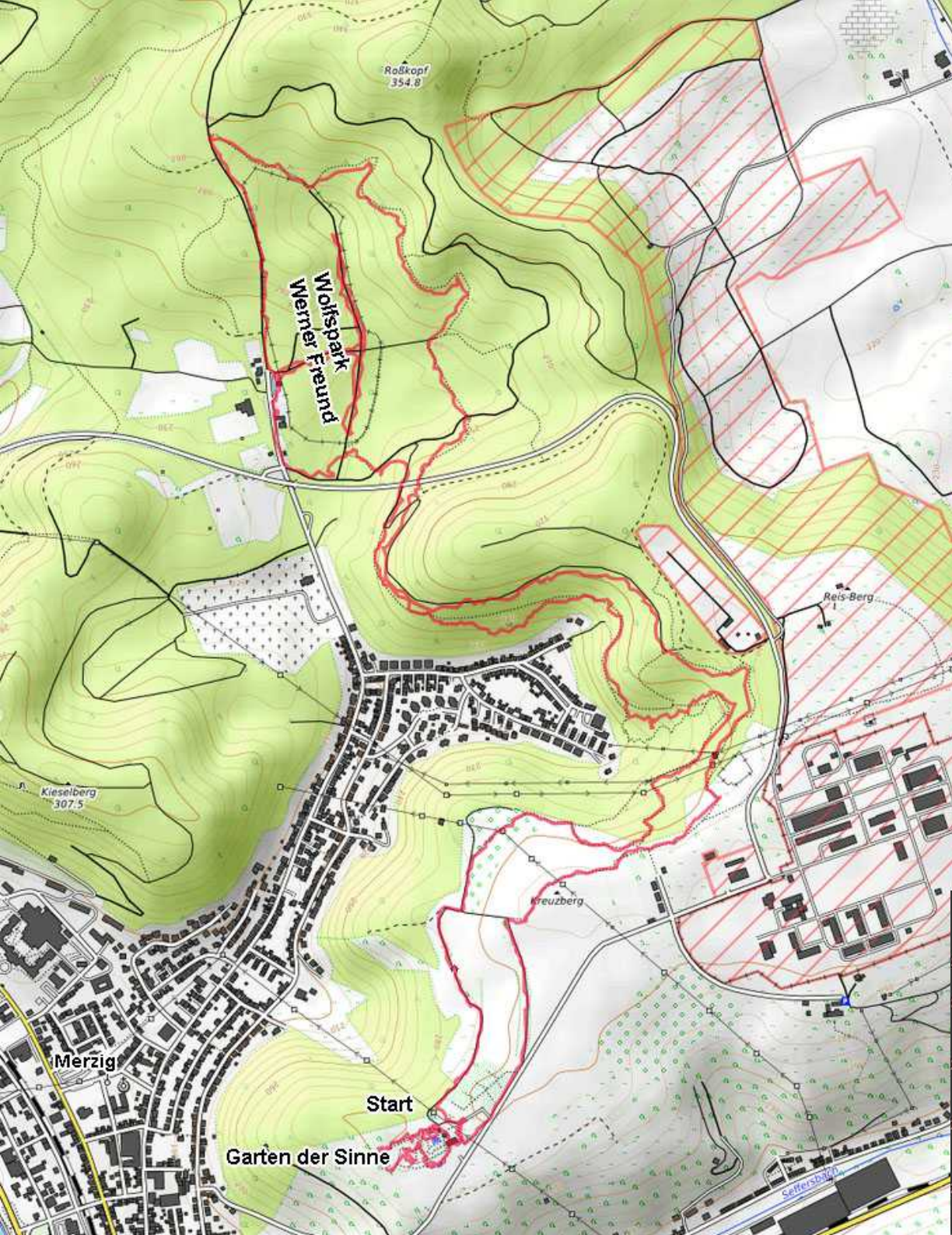

02-07-'23. Traumschleife 13 (Merzig).
Om 10 uur beginnen we vanaf de parking aan deze wandeling, omdat er 's zondags geen bussen rijden van en naar Britten. (Daar gaat de volgende etappe van de Saar-Hunsrücksteig heen.)
In het begin van de wandeling lopen we tussen twee hagen van kleine boompjes door de Kreuzberg op.

RB: Slangenkruid, *Echium vulgare*.
LM: Start van de Wolfsweg.
RM: Geel nagelkruis, *Geum urbanum*.
LO, MO: Bomenomzoomd pad (de Kreuzberg).
RO: Veldesdoorn, *Acer campestre*.

Traumschleife 13 blijkt een stevige tippel te zijn. De absolute hoogteverschillen zijn weliswaar niet groot, maar het gaat continu op en af. De hoogtenpunten qua amusement zijn uiteraard het Wolfspark en de Garten der Sinne.

Het rood gearceerde gebied op de kaart hiernaast is militair terrein.

Vlak voor we het bos ingaan worden we gewaarschuwd dat dit bos zijn eigen gang gaat. Er kunnen dus takken afbreken of complete bomen omvallen. Je loopt er dus op eigen risico. De wandeling gaat dus verder door bos.

LB: Een haag van bomen.

*MB: Knoopkruid, Centaurea jacea,
Dambordje, Melanargia galathea.*

RB: Akkerwinde, Convolvulus arvensis.

LO: We worden niet voor wolven gewaarschuwd!

MM: Steeds weer omhoog en omlaag.

RO: De natuur gaat z'n gang.

De nabijheid van militair terrein èn dat er op het ogenblik stevig geschoten wordt, geeft toch wel een aparte sfeer in dit bos. Zijn ze met een drijfjacht bezig?

LB: Groot heksenkruid, *Circaea lutetiana*.

RB: Akkerkool, *Lapsana communis*.

LM: Ruig klokje, *Campanula trachelium*.

MM: Prairie fijnstraal, *Erigeron strigosus*.

RM: Adelaarsvaren, *Pteridium aquilinum*.

MO: Beuk, *Fagus sylvatica*.

RO: Gewone brunel, *Prunella vulgaris*.

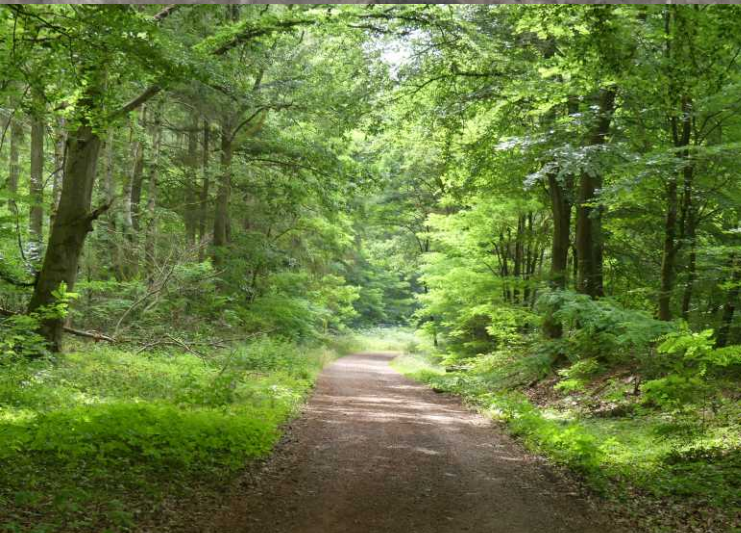

Op het pad zien we steeds solitaire mestkevertjes. Ze zijn kleiner dan die we thuis veelal zien.

LM: Bosmestkever, *Geotrupes stercorosus*.
MM: Klein springzaad, *Impatiens parviflora*.
MO: Speerdistel, *Cirsium vulgare*.
RO: Boomblauwtje, *Celastrina argiolus*.

Wolfspark Werner Freund

Verhaltensbeobachtung & Zusammenleben mit den Wölfen

Verhaltensbeobachtung & Zusammenleben mit den Wölfen

Die Wölfe werden so natürlich wie möglich aufgezogen. In der Aufzucht versuchen wir das Verhalten der Tiere so weit in die Nähe zu bringen, wie es bei Beobachtern in der Wolfpacke akzeptiert werden. Die Aufzucht erfolgt mit einem so klein wie möglich gehaltenen Team aus Erzieherinnen. Es gibt nur wenige Bezugspersonen.

Im Moment sind Tatjana Schneider und Michael Schönberger die einzigen Personen, die von den Wölfen akzeptiert werden.

Wir spielen keine direkte Rolle in der Wolfpacke mehr. Die Wolfpacken werden ganz normal vom Lettwolf und der Lettwolfin geführt.

Durch die Bindung werden wir nicht als Störfaktor angesehen und können die Tiere auch auf kurze Distanz beobachten.

Dieses Vertrauen geht so weit, dass die Lettwolfin von einem 4 Wochen alten Nachwuchs angegriffen ist.

Es gibt keine Dressur, Domestizierung, usw. Ein sprechendes Zeichen wir uns an die Grenze der Wölfe halten, wenn wir die Reserve betreten.

Die gesamte Arbeit basiert auf der Vertrauensbasis mit den Wölfen. Aus diesem Grund ist es auch nicht für Außenstehende oder Besucher möglich die Fänge zu betreten.

Unsere Beobachtungen machen wir dann mit Biologen und Verhaltensforschern weltweit aus", so Tatjana Schneider.

Observing the wolf's behavior & Living together with the wolves

In the reservation, the wolves are raised as naturally as possible. While the wolves are still young, every one makes them trust us to accept them. The wolf family can accept us in the role of an observer. The wolves are brought up by a team of very few people only. As a consequence, the wolves only have a very limited relationship with people.

Currently, the wolves only accept Tatjana Schneider and Michael Schönberger.

We do not play an active role in the wolf family anymore. The wolf families are guided by their natural leaders.

As a result of our relationship, we are not perceived as intruders and can observe the animals from a short distance.

This mother wolf even trusts us to an extent that she entrusted us with her pups being only four weeks old.

There is no dressing, no domestication and so on. Correspondingly, we have to comply with wolf law, when we enter their territory.

All of our work is based on the wolves trusting us. And for this reason, it is impossible for outsiders to actually enter the enclosure, says Tatjana Schneider.

And then we exchange our observations with biologists and behavioral scientists around the world," explains Tatjana Schneider.

Observation du comportement & Cohabitation avec les loups

Les loups sont élevés le plus naturellement possible. Pendant la période d'élevage, nous essayons de gagner la confiance des animaux. À cet effet, une petite équipe d'éleveurs accepte en tant qu'observateurs dans la famille des loups. L'élevage se fait avec une équipe d'aides permanents aussi réduite que possible. Il n'y a que peu de personnes de contact.

Actuellement, Tatjana Schneider et Michael Schönberger sont les seules personnes à être acceptées par les loups.

« Nous ne jouons pas un rôle direct dans la famille des loups. Les familles de loups sont dirigées par leurs parents de façon normale.

Grâce à cet attachement, nous ne sommes pas considérés comme des facteurs perturbateurs et qui nous permet d'observer les animaux à courte distance.

Cette confiance va si loin que la femelle Alpha nous a confiés sa confiance à ses loups âgés de quatre semaines.

Il n'y a pas de dressage, de domestication, etc. Cependant, nous devons obéir aux lois des loups lorsque nous entrons sur leur territoire.

Tout travail est basé sur la confiance qui existe entre nous et les loups. Pour cette raison, il n'est pas non plus possible pour des personnes étrangères de pénétrer dans l'enclos.

« Nos échanges sont basés sur nos observations avec des biologistes et des comportementalistes dans le monde entier », explique Tatjana Schneider.

We kunnen niet de noord-ingang van het wolvenpark gebruiken. Die is afgesloten vanwege de letterzetterziekte in de sparrebossen hier. Bomen gaan er dood aan en kunnen zomaar omvallen.

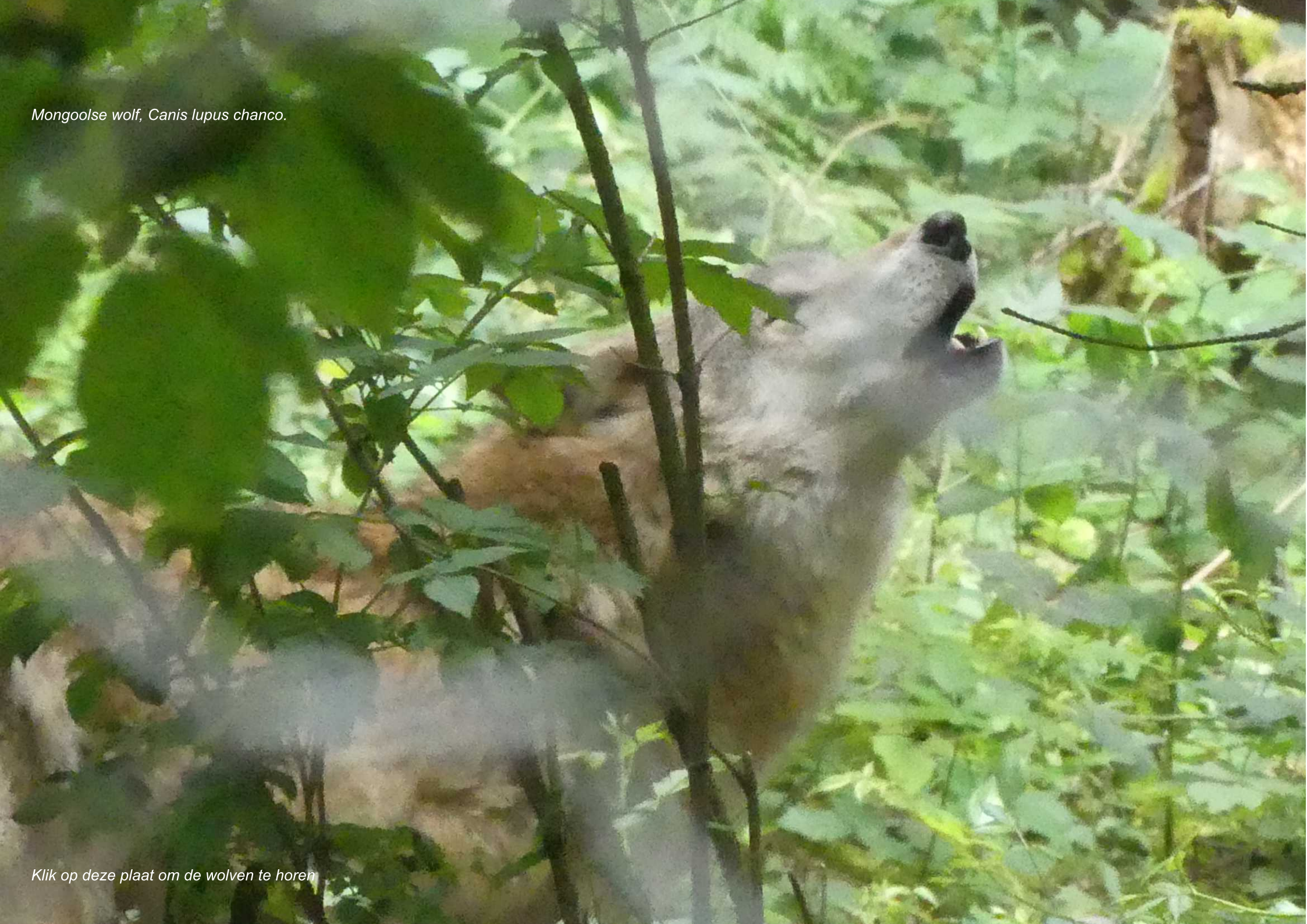
Dus moeten we vanaf die noordpoort verder omhoog en dan links naar de westelijke centrale poort. We buurten er even met een Nederlandse vrijwilligster van dit park van haar schoonvader. De entree is gratis. We krijgen er diverse soorten wolven te zien: uit Mongolië, Poolwolven, uit Lithouwen, Zweedse, Noord-Amerika en Azië. Een man is één van die dieren aan het plukken. Die zal het wel heet hebben met die restanten wintervacht.

LB: LM, MO, RO: Mongoolse wolf, *Canis lupus chanco*.
RM: Lithouwse wolf, *Canis lupus lupus*.
LO: Poolwolf, *Canis lupus arctos*.

Mongoolse wolf, Canis lupus chanco.

Klik op deze plaat om de wolven te horen

Als we het park weer aan de westkant verlaten (ook de zuidpoort is dicht) beginnen diverse [wolven te huilen](#). Opvallend vind ik dat deze wolven vrij klein zijn. (Kleiner dan een flinke Duitse herder.) Zijn ze nog niet volwassen? Net buiten het wolvenpark vinden we een kiosk met overdekte zitplaatsen, waar we graag iets te drinken nemen. Ik neem er een Bockwurst bij, Tineke vindt er niets van haar gading.
Via bos, langs een bosbeek lopen we weer terug.

*LB: Wolfskrug.
RO: Geïmproviseerde grillplaats aan een beek.*

Die diep gelegen kleine beek volgen we enige tijd. Dan gaat het boven langs hooggrasvelden met diverse kruidensoorten.

*B: Dit bos gaat zijn eigen gang.
RO: Rapunzelklokje, Campanula rapunculus.
LO: Gewone berenklauw, Heracleum sphondylium.
MO: Gewone brunel, Prunella vulgaris.*

Zo kuieren we weer terug naar de camper. Onderweg zien we naast aardig wat bloeiende planten ook diverse vlinders, met name Dambordjes.

LB: Rapunzelklokje, *Campanula rapunculus*.
RB: Dambordje, *Melanargia galathea*.
LO: Grote centaurie, *Centaurea scabiosa*.

Merziger Äppelkischd Merzig

Merziger Äppelkischd

Typisch für die Landschaft des Merziger Beckens sind die Streuobstwiesen, moselfränkisch auch „Merziger Äppelkischd“ genannt. Selbstgebrannte Obstschnäpse, Apfelsaft und vor allem der regionaltypische Apfelwein „Viez“ sind beliebte und über die Region hinaus bekannte Getränke. Den Namen des Merziger Nationalgetränks prägten die Römer, die den wohlschmeckenden Apfelwein als Ersatz („vize vinum“) für teure Importweine kennen und schätzen lernten.

L' « Äppelkischd » de Merzig

Les vergers, aussi appelés „Merziger Äppelkischd“ en dialecte mosellan, sont caractéristiques du paysage du bassin de Merzig. Les eaux-de-vie distillées, le jus de pomme et surtout le vin de pommes régional appelé « vize » sont des boissons populaires qui sont également connues en dehors de ses frontières de la région. Ce sont les Romains qui sont à l'origine du nom de la boisson « nationale » de Merzig. Ils considéraient ce vin de pommes goûteux, qu'ils avaient appris à apprécier, comme un produit de substitution à leurs vins d'importation coûteux (= vize vinum).

Äppelkischd in Merzig

Typical of the countryside in the Merzig Basin are the meadow orchards, also known in Moselle Franconian dialect as "Merziger Äppelkischd". Homemade fruit schnaps, apple juice and, above all, vize, the apple wine typical of the region, are popular beverages that are also well known beyond the region. It was the Romans who gave Merzig's local drink its name; they came to appreciate the delicious apple wine as a substitute ("vize vinum") for expensive imported wines.

„Äppelkischd“, de appelboomgaarden van Merzig

Typisch voor het landschap van het bekken van Merzig zijn de fruitboomgaarden, in het Moezel-Frankische dialect ook „Merziger Äppelkischd“ genoemd. Zelfgestookte fruitjeveer, appelsap en vooral de typische streekcider „Viez“ zijn populaire dranken die ver buiten de grenzen van de regio bekend zijn. De naam van de nationale drank van Merzig komt van de Romeinen, die de lekkere cider als vervanging („vize vinum“) voor dure importwijnen leerden kennen en waarderen.

Mit freundlicher Unterstützung:

SaarSchleifenLand

ELER

SAARLAND

Wanderbüro Saar-Hunsrück
Tel. (+49) 6872 - 90 18 100
www.saar-hunsruock-staig.de

Saarschleifenland Tourismus GmbH
Tel. (+49) 6872 - 80 44 0
www.saarschleifenland.de

Hotline: 06872 - 90 18 100

Kostenlose Saarland Touren-App für Wanderer:

We passeren boomgaarden van kronkelige appelboompjes:
De Merziger Äppelkischd. De appels worden gebruikt voor
sap, cider en Schnapps.

RB, RM: Äppelkischd.
MO, LO: Velden op de helling van de Kreuzberg.

Vanaf de flanken van de Kreuzberg is er ver zicht op de omgeving
We zetten de rugzakken in de camper weg en bezoeken dan de Garten der Sinne.

LB: Zicht over Merzig en de Saar heen op Ballern.
R: Beemdkroon, *Knautia arvensis*.
Zwartsrietdikkopje, *Thymelicus lineola*.

Garten der Sinne | Merzig (D)

- 1 Empfangsgebäude
Garten der Sinne
Bistro + Gartenshop
Geschäftsstelle des
Projektbüros
„Gärten ohne Grenzen“
- 2 Pavillon
- 3 WC
- 4 Spielplatz
- 5 Tastgarten
- 6 Wassergarten
- 7 Rosengarten
- 8 Meditationsgarten
- 9 Kreative Grüne Lernwelt
- 10 Hecken-Labyrinth
- 11 Farbgarten
- 12 Theatergarten
- 13 Frühlings- +Herbstgarten
- 14 Kiesgarten
- 15 Klanggarten mit
O Klangobjekten
Skulpturen
O S1 „Kontemplation“
O S2 „Die Welle“
- 16 Pflanzenkläranlage
- 17 Betriebsgelände

De Garten der Sinne blijkt een heel mooi aangelegde plantentuin te zijn. (€4,00/ p.)
De tuin bestaat feitelijk uit een aantal aaneengeschakelde aparte tuintjes met elk hun eigen accenten en thema's.

LB: Plattegrond van de Garten der Sinne.
RB: Ooooooh.
MO: Een wandelschoen met Sedum.
RO: Mandarijnroos, Rosa moyesii.

LB: Hemelsleutel, *Sedum telephium*.
MB: *Helianthus salicifolius*.
LO: Rosengarten.
RM: Rosa Maria Lisa.
RO: *Campanula punctata*.

Pruikenboom, *Cotinus coggyria*.

LB: *Stachys monnieri*.
RB, LM: *Beemdkroon*, *Knautia macedonica*,
Kleine vos, *Aglais urticae*.
MO: *Ezelsoor*, *Stachys byzantina*.
RO: *Rosa* 'St. Cecilia'.

LB: Rosengarten.
RB: Prei, *Allium ampeloprasum*.
RO: Gal van Beukengalmug, *Mikiola fagi*.
MM, RM: Daglelie, *Hemerocallis hybride*.
LO: Theatergarten.
RO: Gal van Beukengalmug, *Mikiola fagi*.

In de Klanggarten zijn allerlei metalen objecten neergezet die je in beweging kunt zetten of er geluid uit te krijgen. Hiernaast een voorbeeld.

LB: Klimroos, *Rosa 'Libertas'*.

RB: Klanggarten.

LM: Duizendblad, *Achillea tomentosa*.

MM: *Allium schubertii*.

RM, MO, RO: Reuzenlavendel, *Perovskia abrotanoides*.

LO: Heiligenbloem, Santolina rosmarinifolia.

Na het avondeten (20:26) vertrekken we alsnog naar Britten. Eerst naar Merzig (20:32), dan langs de Saar naar Mettlach (20:44). We navigeren met Google maps, omdat de normale rechtstreekse weg gesloten is vanwege wegwerkzaamheden. Na uitgestrekt bos nemen we de L374 naar Hausbach (20:55) en Britten (20:58). We gaan naar de Wanderparkplatz aan het begin van de Saarstraße. Morgen moeten we de bus nemen vanaf de halte Bergstraße aan deze straat.

LB: Wassergarten.
MB: Pruikenboom, Cotinus coggygria.
RM: Farbgarten.
LO: Heckenlabyrinth.

Bastaardkikker, *Pelophylax kl. esculentus*.

